

СТАНОВИЩЕ

от д-р Розина Попова,
доцент в ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград
на дисертационен труд на Пламен Тенев Минчев

на тема:

„ИДЕЯТА ЗА СОЦИАЛНИЯ ХАРАКТЕР В МЕЖДУКУЛТУРЕН КОНТЕКСТ“

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по
професионално направление 05.02.18 /
3.2.Психология (Социална психология)

Представеният труд по обем и структура съответствува на утвърдените изисквания за дисертационна разработка за присъждане на ОНС „доктор“. В съдържателно отношение той е логически разгърнат в увод, четири основни глави и заключение. Използваната литература включва 174 литературни източници, от които 92 на български език, 65 на английски и интернет ресурси, които са релевантни на съдържанието на дисертацията в информационно и интерпретативно отношение.

Дисертацията е придружена от автореферат и съпътстващи приложения. Приложенията включват “интерпретативния въпросник“ и отговорите на изследваните лица, последвани от 4 подробни анализа.

Авторефератът в обем от 56 стр., следва структурата, очертава основните приносни моменти на изследването и публикациите на докторанта по темата на дисертацията.

Представени са три публикации на автора в изследователската област на дисертационния труд.

В своя **Увод** докторантът коментира актуалността на проблемите за поведението на големите маси от хора, социалния характер на групите, белязани

от днешните процеси на глобализация, намирайки изследователски мотив в практико-приложния характер на резултатите в посока интегриране на малцинствата.

В глава първа задълбочено внимание е отделено на историята, зараждането на първите изследванията и концептуалното развитие на идеята на Ерих Фром за социалния характер. Направен е системен анализ на идеята за социалния характер в българската психологическа литература.

Във втора глава дисертантът показва дълбочина в анализа на феномени от демографската, социална структура и отношенията между българското и турското население.

Позоваването върху теоретични трудове на български авторитети (Иван Хаджийски, Константин Петканов, Владимир Свинтила, Николай Генчев, Минчо Драганов и др.) се превръща в теоретична база за нов тип анализ на общите социално-психологическите характеристики на българи и турци в условията на съвместен живот.

Трета глава е организирана в посока на изследвания на социалния характер.

В параграф 1-ви, докторантът ни разкрива непсиходинамичните изследвания, които открояват различни ориентации на характера, съотнесени до различни познавателни концепти. (Grey, A. 1966, Domhoff, G. 1964, Lessin, E. 1968, Alsofrom, A.1972, Pendse, S. 1978, Sanders & Munro, 2000).

Във втори параграф са разгледани психодинамичните изследвания на социалния характер като особен акцент е поставен на изследването на Е. Фром и М. Макоби - основано на дълбинно разбиране за човека и обществото.

В теоретичната интерпретация на тези изследвания Пламен Минчев търси качествени аргументи за открояване на социалният характер като

наиндивидуален регулатор на поведението - приемайки, че хората трябва да бъдат изследвани в тяхната конкретна социална / организационна култура.

В глава четвърта, в съответствие с избраната проблематика са формулирани изследователската цел, задачи, хипотези, описани са методическия инструментариум и изследователската програма.

Изследователската цел е реализирана с помощта на детайлно диференцирани изследователски задачи и са формулирани четири работни хипотези.

Избраният изследователски инструментариум е релевантен на хипотезите, целите и задачите на дисертационната разработка. Модифицирани и адаптирани са два интерпретативни въпросника (From & Massoby, 1970, Funk, 1995), които са база на психодинамичното интервю за изследване на социалния характер в български условия.

Прави впечатление методическата прецизност, с която авторът подхожда при провеждане на интервюто, за преодоляване ограниченията на клишираните отговори или априорни допускания при анализа на резултатите.

Анализът и интерпретацията на резултатите са организирани по посока на повдигнатите хипотези.

Изводите, които се правят в заключението на дисертацията, очертават приносните моменти, които защитават докторската теза в дисертационното изследване.

Резултатите от това първо по рода си изследване у нас могат да послужат като база за подобряване на психометричните характеристики на приложения интерпретативен въпросник и за разширяване на бъдещите изследвания на социалния характер в межкултурен контекст.

Заключение: Като имам предвид посочените приноси на изследването, неговата вписаност в социалния контекст, аргументираното представяне на съвременните проблемни тенденции и задаващите се хоризонти за по-нататъшна изследователска работа, препоръчвам на членовете на Уважаемото научно жури да присъдят на Пламен Минчев общообразователната и научна степен „доктор“.

10.04.2018 г.

София

Член на научното жури:

/ доц. д-р Розина Попова

